

R o m e t e n

N:o 96.

Lördagen den 2 December 1826.

Inrikes Nyheter.

Stockholm. Swenska Academien hade förtidne Onsdag offentlig sammankomst å stora Vårslalen. Samlingen war icke så talrik, som man förmodat och borde wänta, då redan dagen förut alla inträdesbilletter woro uttunnade. Landshöfdingen och Commendeuren af Kongl. Nordstjerne Orden Hans Järta och Rangli-Mådet m. m. J. D. Wallerius emottogos, enligt hwad wi redan i förra nummern utträt, såsom Ledamöter. Den förre war icke personligen närwarande. Hans tal upplästes af Hans Excellens Hr Grefwe Flemming.

Från bokpressen kommer i dessa dagar att utgå: Noachs Ark. Andra Wåningen. — Tillika åtföljer andra upplagan af samma arbetes Första Wåning, sedan den första upplagan deraf redan länge varit utsäld.

En ny öfversättning af den bekanta Göttricks och Wolfs Saga, gjord efter grundspråket, torde i dessa dagar ingå i bokhandeln.

Stjernnatten.

När menniskan inbergat sina fårswar och sitt gräs, jemte all den wälsignelse som genom solens strålar,

Himmelens dagg och jordens fetma blifwit henne förunnad, och hon från sitt arbete om skördeqwällen återwänder hem, då framtråda stjernorna på fästet för att liksom draga hennes blickar från de afbergade fälten, der ej någon blomma, något behag eller någon sång mer gå henne till möte, till en tacksam åtanke på honom, från hwilken allt det goda härflutit, hwaraf hon kommit till delaktighet. Hwar i sterna är liksom en påminnelse om en särskild gåfwa. Alla stå de der som hopbundna sifswar. Skulle ej, under ett sådant ögonblick, den djupaste tacksamhets känsla intaga hennes själ?

Men det är icke blott hos den idoge arbetaren, wid sin plog eller sin lia, som en sådan wäckelse bär lifwas. Denna känsla är gemensam för alla. En wår har förflött, en angenäm sommar är föröfgången, hösten har nu inbergat hwad som är öfverigt, nöjet är flygtigt, glädjen förwifnad, jorden har intet mer att erbjuda, lifwet fattas af ett öfvermåttigt allwar, det blickar omkring sig och ser endast förödelse, hjertats suckar dö bort i stormwindarne, dess längtan söker förgäfwes efter en enda qwarblefwen ros i den förmodade sknen; då framgå på fästet dessa lysande wäsenden, hwilka med sitt stumma språk lära att hwad som blef dödt på jorden, lefwer ånyo upp i höjden. Hjertat binder sig icke mer wid de försmåll hwilka förwifnat; det fäster sig wid den lysande, blomstrande stjernkransen i rymden.

De så medför en klar stjernaston ett eget upplysande och tröstande behag. Wål ingifwer han ej några förblotta sinligheter närande känslor; men han gifwer dem

mer rena och ljufwa. Det är lifsom skulle det för-
 ua, wälbekanta fädernehuset änyo bypna sina por-
 tar. Dunkla, långesedan förbleknade minnen wäc-
 kas. Det är som om alla de gamla barndomsvänner-
 na och barndoms föremålen änyo församlade sig.
 De swäfswa lifte Osians wälnader öfwer molnens
 flöwerfält, och i hwarje stillare slägt som framgår,
 tycka wi oss höra röster från en annan werld. S-
 gat flyttar sig ifrån den ena glittrande punkten till
 den andra, och finner sig ej måttad af åskådandet.

Det är med menniskan som med elden; des
 låga brinner uppåt. Dersföre fick hon en upprätt
 ställning, och dersföre möter henne, ehwart hon går,
 påminnelsen om hennes högge upphof.

Fordom böjde man knå för himmelens bår, so-
 len, månen och stjernorna, och man uppreste alta-
 ren till deras åra. Hymner författades och sån-
 gos, mångfaldiga ceremonier och offeringar anstäl-
 lades, för att dermed betyga det djupa beroendet eller
 derifrån utbedja sig ett fortfarande beskydd. Nu
 är förhållandet omvändt. De swäfswa nu, dessa
 stjernor, såsom döda, själösa maskor i rymden, lif-
 som tillkomna endast för att utstaka tiderna för de
 jordiska bestyren, när wi skola förse oss med spås,
 söka arbete eller gå till hwila, häla wälnader eller
 upplösa dem. I stället för en upprättande blick mot
 stjernhimmeln, binder man det giriga ögat wid de
 jordiska stjernorna. Man böjer nu knå wärf igen
 icke för Orions Bältre deruppe, men för det blå och
 gula bandet här nere; förträdeligheten för Urfa Ma-
 jors inslytande är förswommen, för att lemna rum
 åt faran för de jordiska bidnarna. Fordom flyt-
 tades de asidne till stjernhimmeln, nu flyttas hela
 stjernhwalfwet ned på de lefwande; och de uffa hal-
 kärswarne buga sig icke mer för solen eller månen,
 utan för en annan, litet högge halmtärfwe. Nu
 må man med skäl fråga, om en widstrecklig dyrkan
 af en gyllne spira, ett lysande band, en med dia-
 manter beprydd stjerna, eller de öfwer allt uppsapp-
 lade altaren åt det kalda guldet, den tomta åran,
 den sminkade fåfången, äro till sin natur en mera
 förädlad afgudadyrkan än wildens, den der mor-
 gon och afton knäböjer för solen, och tackar henne
 för det lius hon spridt på hans wäg, och den glä-
 de hwarmed hon uppfyllt hans hjerta?

Stjernornas ögonblick är icke den grofwa sinn-
 lighetens. I själen utbreder sig wid deras andlit

ett stilla, ett högtidligt alfwar. Man känner sig
 lifsom närmare tryckt och slutet till det oändliga
 fadershjertat. Hur ringa och obetydliga blifwa ej i
 deras närvaro de jordiska föremålen, det hwarefter
 mängden så mycket flöer och stråfwar. Man finner
 sig lifsom införlifwad och inympad i ett högge, äd-
 lare och waraktigare lif. Man affstyr, man förak-
 tar allt det låga, hwilket föder och ödr i sioftet, och
 har sinnligheten både till sin wagga och sin graf.
 Själén, sedan hon lifte en fångslad duswa, länge
 slugit fring samuna punkt, fliter sig slureligen lös
 från de tvingande banden, och ilar fri, lyttig och
 glad mellan de delade flöwermolnen och de nebhån-
 gande stjernkransarne.

Hwarföre sätter man i barndomens hand alla
 rasbrist de döda bokstafswarne, och glömmet de lef-
 wande? Den första och begripligaste och mest sun-
 da barnabok är naturen. Så trodde de gamla.
 Jordens blommor, wärrer och djur, och sidst stjern-
 himmelen, se der den rätta A, B, C beken.

I åsynen af en klar stjernwåll knöto fordome
 kärleken och wänstapen sina föreningsband. Himmeln
 kallades till wiene af de dunsedigt gifna förbindelser-
 na. Nu gifwer kärleken sina löften i skinnret af de
 lysande kronorna i danssalarne, operan och masque-
 rad balerna, och wänstapen beträftar sina eder wid
 ett rågdadt rounschglas. Smaken och tiderna äro
 också ämfor olika hwarandra. De sternas ögon stå
 nu icke högge riktade än till gaslampan i frambo-
 den, eller raketen öfwer humlegårds trädgården, och
 de smånäta herrarnes ögnakast bindas förgäfwet
 wid bladen af den stora naturboken; de äro i slä-
 let fastnaglade wid de utblommade laxparne, hwilka,
 litet löf från förtorlode grenar, falla den ena efter
 den andra ur deras händer.

Skall man rätt njuta af en klar och behaglig
 stjernaston, så må man wälja det öppna fältet, helst
 dessa höider, der offerflamman på hjertats altare
 lättare tänder sig. Stadslifwets oroliga buller, med
 sitt öfwerflöd eller sin nödroft, sin fåfången eller sin
 lättfinnighet, måste aflägsnas så wäl från blicken
 som från själen, och nu må ögat ur sioftet höja sig
 till det ewigas och oändligas första trappsteg, till
 det lysande firmamentet med alla sina myriaders
 myriader werldar. Hur ringa, hur obetydlig, hur
 swag känner du dig icke i detta ögonblick, och lif-
 wäl på en gång högge, och ädylare och stariare än

allt detta som du ser; ty du har en ande, hvilken med sin tanke kan sträcka sig bortom och öfver allt detta, och förnimma, om också blott i en stugga, den fjönaste, den lufwaste af alla tankar, alla tankars tanke, grund och begynnelse: det är en Gud till, — en Skapare, — en Snyresman.

Det är natt, — dock ej deruppe, ehuru det så tycks dig! — Är det ljus i din själ, så är det också ljus för dig i stjernornas wägar: silfwerfanden wid ewighetens strand, de heligas tronor, Skaparens o-utdömliga Warde!

Religiöns läraren och skalden borde vara astronomer, dock icke i ordets wansliga bemärkelse. Ty intet upplysmer mer till högga tankar, intet skiljer lättare guldet från slagget, än en blick in i det oändliga rike. Men för båda har ett syndafall för sig gått. Den förre har blifwit en wältalig wäderyrket öfwer de dagliga omgifwelserna; den senare har smutsat sin lyra med det jordiska stoftet, och i strängarne sjunga blott loftande säner! Samtiden förstår det ej, efterwerlden skall falla en sträng dom!

Johannes såg en gång en engel uppsliga från solens uppgång, morgonrodnans och ljufets säte. De hafwa legat äfwen wid astronrodnans bröst, de hafwa wakat, de hafwa sjungit i lågan af mildsner stjernor, dessa Serapher och Cherubiner, och de waka, de sjunga ännu ära åt honom som allt uprethåller, samt frid i natten åt det trötta, men förhoppningsfulla hjertat. — Esterländska fabler må hända? När stuggorna betäcka jorden, lysa blott stjernorna; men när dagen återkommer med solen, slofna de, ty deras ljus behöfwes icke mer!

Fritziöfs Sångare förstod stjernornas tal, då han uppstref den herrliga stjernsängen; men äfwen dess tonsättare. Nu framgår hwarje wers som en slytande stjernbild, och själen tjuces i anblicken och dröjer så gerna gwar derwid. Hwarföre förstå icke alla skaldar så wäl sig själfwa? Hwilken stor och fring hela jorden lufslig stjernsång skulle det ej då blifwa!

De skola också, sedan de lyst mången wandringsman till sitt härberge, och månget blidande hjerta till sin hwila, en gång slofna, dessa stjernor, dessa wärfande härrotter, och hwarföre? Ty äfwen de wänta på en återförnyelse. Wid deras graf skall en gång också sjungas: "Min kläder klädas af," — stoftet, mullen, det förgångliga; — och hwad blifwer

då öfrigt? Urbilden, det öförgångliga! Obegrip- lliga gåtor, och dock för aningen klara, som stjernor, nedgående och åter uppgående, — när ljfen J es der? Här icke; men en gång der öfwan — der wägarne blifwa ljusa, och blomrorna wid deras stjernor, och en ny sol blir synlig, hwilken i sin ewiga middagsbörd fastar sina angenäma strålar på de af ether beklädda himmelsblå fullarne!

Recension.

Biblisk Historia för Ungdom. Gamla Testamentet; i utdrag efter Grundtexten, af Olof Carling. Stockholm, hos J. Haeggsström 1826. 433 sid. 8:o.

Enligt hwad i ett kort Företal nämnes, är afsigten med detta arbete, ännadt till läsebok, icke att användas till utantäsning; men att wid meddelandet af de bibliske berättelsernas innehåll, äfwen gifwa ett troget aftryck af deras ursprungliga form, af deras egna Esterländska föreställningsfärd, och för detta ändamål war nödigt att återgå till grundtexten, icke blott för att ur den fullwis lappa den gamla tolkningen, utan för att åstadkomma en ny, helgjuten öfversättning. Dock som deraf skulle blifwa en läsebok för ungdomen, måste isynnerhet äfscende hafwas på den ungdomliga känslans och begreppets danning, och således måste ett urwal göras af stycken, som skulle leda till och förbereda en nogare bekant- skap med gamla testamentet, så att der, i denna blifka anthologie, att man så må säga, måtte upptagas allt hwad som motsvarar ungdomens behof af djup rörelse och wäckelse; men deremot utelämnas allt hwad som kan vara fötelligt och lärorikt endast för en mognare ålder. Detta bestämmer twänne ser- skilda synpunkter för beddmandet af närwarande verk, då man från den ena har att beswara: huru är ordet tolkad? från den andra åter: huru är walet gjordt af det som borde tolkas? Ett fullgiltigt swar på båda dessa frågor, icke möjligt att tillfredsställande gifwas, utan efter en lika lerd och noggrann som intressant undersökning, wänte man sig icke här, hwarken af platsens inskränktta rymd eller andra omständigheter, helst då meningen med wära anmälanden, endast är att fästa uppmärksam-

heten på de wigtigare alster den fosterländska litteraturen frambringa. Vi böra således inskränka oss till den anmärkning, i afseende på förra frågan, att professor Carlings bekanta och witsordade grundliga kannedom af Orientalispråken, försäkrar oss det vi här hafwa fått en fullsäker tolkning, liksom man kan vara öfvertygad, att der afwikelser från wänliga bibelsöversättning förelomma, uttrycket är beständare, klarare och mera Österländskt. Så t. ex. i Bileams Spådom (IV Mose B. 23. 2.) läses, i den hos oss gällande översättningen: Man ser ingen möddo i Jacob och intet arbete i Israael, alldeles såsom LXX hafwa det; men prof. Carlings tolkning (sid. 86): "Icke märker man afguder i uti Jacob, icke ser man orättfärdighet uti Israael", samt något längre ned (v. 23): Ty ingen trollkarl är i Jacob och ingen spåman i Israael, men hos prof. Carlings: "Ty ingen trolldom hjälper emot Jacob och ingen spådom emot Israael."

Annars har Hr C. äfwen satt sig till mål, att, så widt möjligt är, i dictionen bibehålla den högtidliga och den från hwardags talet afwikande numerus, som skiljer det heliga från det profana, och hwilket uppkommer af det älderdömliga i uttrycket. Dessa bibliska berättelser utmärka sig derföre icke blott genom ett rent och klart, utan äfwen nästan öfwerallt af ett högt och inponerande framställningsfätt, ehuru öfwers. wäl kanste gått för långt i sin kärlek till archaismen, då han äfwen sökt bibehålla de uråldriga, nu mera aflagda casualändelserna, hwarigenom periodernas utfall stundom blir enformigt och tung. T. ex. s. 37, "Och Joseph befalle sinom tjänarom, lifaromen," eller s. 83: "Med spiron och sinom slawom", o. s. w. Då detta bruk nu mera är så owanligt, måste det vara högst swårt att alltså iakttaga det med full consequens, och detta har ej heller öfwerallt lyckats prof. Carlings. Så t. ex. s. 1 läser man: "att beherrska dagen och nattena," då det likwäl naturligtwis börde hetas så wäl dagena som nattena, emedan båda äro accusativer.

Swad walet afde till översättning upptagna berättelserna angår, måste naturligtwis meningarne i hög grad blifwa de ade, då det helt och hållet beror på godtycket, hwilka man upptager, och på individuella omständigheter, hwilka man saknar eller önska de sakna. Swad rec. angår, bekänner han, det han t. ex. är ganska tillfreds med att de händelser som

företäjas i Judiths Bok (säkerligen intet annat än en roman, och hwarken af hög religiös eller poetisk anda utmärkte) blifwit utlemnade; men att ingenting upptagits utur Jobs bok, förefaller honom deremot besynnerligt. Likså må det wara, att en mängd af de ceremonialiska stadgarne, förlöfwade landets skifning mellan de tolf stammarne, m. m. så utförligt upptagas; men tillfreds har rec. för sin enskilda del icke varit, att åter andra berättelser starkt blifwit stympade, t. ex. att historien om Cain och Abel, slutas (sid. 4) med underrättelsen, att Herren såg med wälbehag den sednarens, men med missbehag den förres offer, helst som denna stympning underfundom gör fortgången af händelsen obegriplig. T. ex. då sid. 167, ur Deborahs Sång de strofer äro uteslutna, som innehålla berättelse att Joel dödade Sisera, och såsom historien om David och Bathseba, s. 249, förefommer, man ej inser skälet hwarken hwarsföre David lät hemfalla Urias, eller hwarsföre han sedermera lät döda honom. Men om till dessa uteslutningar något skal, i rigorismen af öfwers. moraliska känsla skulle kunna upptäckas, tillstår dock rec. att han icke kan göra sig reda för, hwarsföre wid tolkningen af 1:sta Mose B:s 1:a capitel, efter orden: Och jorden war öde och tom och mörker war på djupet, de, så widt rec. wet, i alla översättningar och alla upplagor af Gamla Testamentet förelöfmande orden: och Guds ande swäfwade öfwer wattenet, blifwit uteslutna. Utom allt annat, har derigenom antyningen af ett ganska märkligt filosofhem: att hwila (djupets mörka watten) och rörelse (Ande,) äro effectiva principerna till den sinnliga werlden, alldeles gått förloradt. — Slutligen må nämnas, att berättelser här förefomma ur Moseböckerna, ur Josua Domareboken, Ruth, Samuels båda Böcker, Konungas och Edrniko-Böckerna, Esra, Nehemia, Esther, Jeremiae Prophetia, Daniel, Tobias Bok (öfversatt efter den Grefliga redactionen, hwilken betydligt afwiker från den latinska, som i vår bibel är följd) och Mattias beernas första Bok. Äfwen förefomma några sentenser ur Wisshets Boken, hwarester wisa af propheternas förutsägelser, hwilka anses hafwa hånstyning på Messias. sluta det hela.

Stockholm,
Tryckt hos E. F. Wennström.

R o m e t e n

N:o 97.

Onsdagen den 6 December 1826.

Snrikes Nyheter.

Stockholm. — Det har i denna tidning förut blifwit omnämndt, att Swenska Academien för i år tilldelat Hr Nicander stora priset i Skaldekonsten. Men academien har tillika warit så lycklig, att få utdela ännu twenne mindre pris. Hon har neml. tillagt andra guldpenningen åt Herr Kammarherren Gustaf v. Brinkman för Skaldestycket: Diktens Lär, samt Expeditionens Secreteraren J. D. Afzelius för en sång i anledning af H. H. Hertigens af Skåne Föddelse. — I wältaligheten torde intet pris i år kunnat gifwas.

En ny upplaga utaf den poetiska öfversättningen af Meinecke Fuchs, är nyligen lagd under pressen. Det archaiska språket är blott så mycket moderniseradt, som det warit nödigt för att gbra arbetet lättare fattligt af vår tids läsare, utan att förlösa det nakna de gamla formerna medföra. Då det är allmänt bekant af hwad art de producter warit, hwilka under de sednare åren blifwit utgifna för att tjena till folkläsning, bör denna nya upplaga anses såsom en wälkommen skän.

Upsala. — Under öfversättning äro härstädes för det närwarande: Schlossers Geschichte des achtzehnten Jahrhunderts; Lettres d'Angleterre, par madame Stael; samt Tiecks Die Reisende.

Om Dueller.

Man torde icke kunna uppgifwa något bruk (ehuruwäl ceremonier) hwilket ännu återstår oss från

medeltiden, mer än det, i wist afseende, gräsligaste af dem alla, neml. ewiges kampen eller duellen. Men den har tagit ett i allt hånseende så högt förändradt skick, att om någon stridsdomare från 12- och 1300-talet, som ofta öfwerwarit de tillfällen då, inom Franket, de ställdes riddarne med lans och swärd, afgjorde sina stridigheter, nu skulle stiga upp igen, för att åskåda huru ett par lätt klädda herrar, stående midt emot hwarandra med framrädda ben och förligt böjda kroppar, gnida ett par stålstickor emot hwaran, skulle han wist icke weta hwad detta sednare uppträde hade att betyda, och ännu mindre wilja tro att det är ett barn af det förra. Och likwäl är förhållandet sådant, blott att här, liksom i många andra afseenden, "tiderna förändrat sig i och dermed att wi seute dem förändrat oss."

Det är bekant, att det hwarken bland Greker eller Romare war brukligt, att med wapen afgöra sina inbördes twister. Hos dessa folkslag, så högt än personligt mod war i åra, gafs wos så många andra egenskaper, hwilka af allmänna opinionen värderades, att man icke på färdigheten att i hwarje ögonblick blotta gewäret, kunde lägga så stor wigt, och ifrån den tiden wi egentligen känna något om dessa folkslag, hade de redan af staten sanctionerade inrättningar, inför hwilka alla oförrätter medborgare emellan afgjordes. Förhållandet war, under medeltiden, helt annorlunda. Bland de nationer som nu uppträdde, gafs intet högre, intet hederwärdare än personligt mod, intet högre ndie än werlandet af skarpa hugg; det war en fri mans characteristiska utmärkelse att alltid få bära wapen och sielf laga

blodshämnd, en gammal religionspligt, då de inre medborgerliga förhållanden af inga allmänt erkända lagar woro bestånda. Då nu dessa nationer småningom antogo en religionslära, enligt hwilken det hos dem inskräftes att ett högre wäsende, alltid och wid alla tillfällen, gifwer osskulden synbart beskydd, men utan att den temmeligen löst sammanknutna statsinrättningen erhöi ett mera lagenligt stic, så ordnade man blott de gamla wanorna under de nyförwärfwade halfförslädda begreppen, och det fordna, endast af personlig wrede eller personlig stridslust framkallade enwiget, blef nu äfwen ett ransafnings medel, ett af stat och kyrka gilladt sätt att styrka ossuld eller öfwerlygga om brottslighet. Man trodde neml. att stridens gud skulle uppenbara den förra, genom kämparnes wapen. Efterhand uppfom sedermera den så kallade riddare-andan, på wist sätt förädlande de gamla bruken, genom curteser, ätra efter personligt beröm, swärmande religiositet och ständsfördomar; men hwilka dermed också firerade dem medelst wisa allmänt erkända reglor, samt inrotade dem så mycket fastare i folkens sinnen och närde lusten att använda dem, genom framkallandet af ett besynnerligt, temligen oförklarligt idealiskt ting, i sednare tider kändt under namn af point d'honneur. Sättet att man mot man bryta lans till ossuldens förswar, och straffa alla brott mot denna nybenämnda point d'honneur: riddare wäsendets lifsprincip, blef nu allmänt, och som det utfördes offentligt, inför furstens, andre tappres och de ättkades ögon, ett medel att förwärfwa beröm för sin sticlighet och ansende för sitt mod.

Det har sina fördelar att, på detta sätt, ur tids omständigheterna förklara sig uppkomsten af wisa characteristiska sedwanor. Man skall derigenom komma derhån att rättwist bedöma dem, liksom äfwen att få en säker ståndpunkt för sitt yttrande öfwer dem, om de ännu fort fara, sedan tids omständigheterna förändrats. Det gamla älta enwiget hade helt och hållet sin grund i medeltidens brist på ordentliga domstolar, i dess egna bewapning och strids-sätt. När dessa omständigheter upphörde, måste äfwen tvekampen i sitt ursprungliga stic upphöra, och de småningom i alla Europas länder införda så kallade landsfreeser förhödo dem också öfwerallt.

Då hjernsödet point d'honneur dermed lifwät icke förjagades, då twertom detsamma till och

med äfwen af dem som gifwit lagarne mot enwiget, på allt sätt närdes och beforderades, isynnerhet bland de så kallade ädlingar och militairen, så kunde förbudet icke i grunden verka och på sin höjd leda dertill, att det förändrades till sin form och sin riktning. Af den gamla högtidliga tvekampen har blifwit den nu mera wanliga småaktiga duellen.

(Slut e. a. g.)

Recension.

Förnuft och Uppenbarelse. Afhandling af Bengt Jakobson Bergqwist. Lund, hos Berling, 1826. 222 sid. 8:o.

Den strid som en tid skafat Tyfka kyrkan, och satt dess theologer i harnest mot hwarandra, den neml. mellan supernaturalismus, som will förnimma det oändliga och gudomliga, äfwen såsom verkande i och genom den ändliga företeelsen, och rationalismus, som will med en stor flyfta åtskilja det ändliga från det öfwer detta högt upplystade, i frihet verkande oändliga, har ingen inflytelse haft på den Swenska kyrkan, hwars presteskap, i allmänhet tagit, syflesatt med stötande af sina pastorater, lemnar de wettenskapliga undersökningarne derhån, och låter den dogmatiska bygnaden, hwars upprätthållande man beswurit, om den så will, antingen stå af sin egen kraft, eller falla under sin egen tyngd. Endast historiskt har denna strid hittills bland oss, här och der, wäckt ett swagt intresse. Ett bewis dock att wi för närwarande icke alldeles sakna tänkande prestmän, som efterkomma det apostoliska budet: ransafet skrifternas (ordets widsträcktaste betydelse), för att behålla hwad godt är, har, sig till heder, Semin. Adjunct. Bergqwist, med ofwannämnde bok — i flere hänseenden ett phaenomen i Sweriges theologiska litteratur — afgifwit. Egentligen är Afhandlingen riktad emot den bekante De Wettes bok Ueber Religion und Theologie. Berlin, 1821 (af hwars äldre upplaga wi hafwa en från J. Haeggströms officin, för några år sedan, utkommen öfwersättning), men har gifwit den tillika en allmännare syftning: till bewäpning af hwarje den bibliska uppenbarelsen mot

fridigt och samtidens wacklande religioner me-
ningar, samt fattat stridsfrågan ur en högre stånd-
punkt, der den berör filosofien i dess innersta och
dess evolutioner.

Sjelfwa företaget, att wäcka allmänheten och
sina medbröder inom det andliga ståndet till
eftertanke på grunderna för den tro man be-
känner, är redan ganska berömmwärdt, och den wär-
ma för den heliga saken med hwilken, och den wid-
sträckt kunskap och de blivrar af snille, som up-
penbarar sig i sättet på hwilket det är utfördt, gör
det ännu mera detsill. Förf. är förnyat tänkare
att instänna i det wanliga bittra anathematiseran-
det af filosofien, hwarmed de som wilja hafwa
utseende af ifrige Orthodoxer, annars plåga söka
gifwa sitt heliga nit tillkänna. Twerton erkänner
förf. oinskränkt "att filosofien, som efter sin natur
icke är annat än ett oupphörligt sträfswande att ur
en högre werklighet förklara det för erfarenheten
werkliga, måste, ju mera den med forskningens
alswar tränger på djupet — med alla förwillelser i
öfrigt — vara religiös, om den och i sina utligare
excursioner kan för en tid taga en motsatt rikning"
(sid. 17). Ganska riktigt! ty då den egentliga slyt-
ningen af all religion är att binda känslan och tan-
ken wid ett urwertligt, såsom allgrund, och all phi-
losophie, såsom sådan, just går ut på att söka detta
urwertliga, så måste den äfwen i sin materialistiska
form (som också bland andra Hartleys och Priest-
leys exempel wisa) vara religiös, och om materia-
listen under De la Mettries och Baron Holbachs
händer icke war det, så wore det icke swårt att på-
tagligen ådagalägga, att den just war så högst ir-
religiös i samna mån, som den i så hög grad war o-
philosophisk. Hatet och bafwan för den fria philo-
sophiska forskningen, hos de bestående förkunnarne
af en sanctionerad Gudalära, bewisar alltså ett up-
penbart misskännande, antingen af sjelfwa denna lä-
ra eller af filosofien, eller, hwilket torde vara det rätt-
aste, af båda, och ett sådant kan egentligen finnas
inom antingen ren: af sda eller högst obildade huf-
wuden. Naturligtwis finnes den då icke hos adju-
nten Bergawist. Att han med sitt lusa snille och
sin grundliga insigt, likwål, under följden af sin un-
dersökning, sätter filosofien i opposition med re-
ligionen eller uppenbarelsen, under hwilken han all-
deles will lägga den, såsom wannuäktig tjenarinna,

kommer wist icke från ett misskännande af phi-
sophien, utan från ett ofullständigt kännande
af den. Så intressant det wore att bewisande följa
denna ofullständiga kännedom på spåren hela af-
handlingen igenom (i samtliga mån som den, detta
oaktadt, är af ett obestridligt värde), och utpeka de
aberrationer till hwilka den gifwer anledning, så är
dock rummet dertill, i vår tidning, alltför inskränkt,
och det är osäkert om våra läsare, i anseende till
ämnets wigt, wilja ursäktla den owanliga widlöftig-
heten af denna annålan, ehuru rec. i den endast
will fåsta sig wid ett par omständigheter.

(Slut e. a. g).

Det underbara Trädet.

Det underbart träd inom menniskan
Snabbt skuter opp,
Dess like på marken man än alldrig fann,
Så underligt är det till rot till topp,
Till fårgor, till grenar och blomsterknopp.

Den ena hälften är hwit som snö,
Mot dagen wänd,
Det andra är swart som Nigritiens mör,
Af solens flupande stråle bränd,
Som natten ur afgrundens håla sånd.

Den ena andas en ljuflig luft
Af Aloe;
Den andra nedskakar förgiftad frugt,
Och pestfulla rosor från grenarne,
De stinkande ångor ifrån sig ge,

Ur kronorne utaf den förre går
En himmelsk röst.
Uti den sednare skriande skår
En gam som hackar sitt blodiga bröst,
Hans wingar likna den stormfulla höst.

Den ena närer himmelens dagg,
Den andra — blod.
Af mörkades suckar af samwetets ågg,
Och brännande tårarnes strida flod
Den wärer och skuter i öfwermod.

Så himmel och afgrund, så dag och natt
Inom oss bo.

Är det förra år ljusligt och glädt,
Är det sednare ingen tro,
Och ingen sällhet och ingen ro.

Syn

M o s a i k.

Är då Mosaiken, torde någon fråga, helt och hållet ödd och begrafen, efter han på så lång tid ej varit synlig i det allmänna? Är han utrest på fästbewakning, och loverar nu mellan de wintriga böljorna hos en vredgad Neptun? Eller väntar han på något af de stora herregodsens omkring Wien? Vi hafwa förutsett dessa frågor, och wilja upprigtigt tillfredsställa de nyfikne med ett fullgilligt svar. — Hvilken utom gudarne sjelfwa, som dagligen njuta den förmånen att dricka ur en ständigt rinnande och lifgifwande förnygringsstålla, för när wäl skatta sig så öfwerjordiskt lycklig, att han kan säga sig beständigt må wäl, det wäl säga, åga hälsan. Mosaiken har beklagligen undergått alla menliga waresers lott, han har varit sjuk, illa sjuk, ja nästan wid grassens brädd. Äntligen efter många weckors sängliggande, satt han uppe i förlidne månad, tog ett varmt afusligt bad i Lördags 8 dagar sedan, kom deraf i stark swettning, sof till följande dagen, då en temmelig appetit på noviteter infann sig, hwarestefter han sinänningom blifwit så pass återställd, att han kan promenera ute i tåkt åkare-wäise.

Förböner äro under tiden för honom gjorde i Gransflaren och den nu indragna Helsingborgs Posten, item i Kometen. Barmhertiga menniskor hafwa skickat honom stolta sparswar, äfwen Kometen, på Märrens dagen, en plockad gås. Naturen har härjat återtaga sina functioner, lifsänderne äro återkomna, febern har upphört, pulsen går mera jern, och allt tyckes låfwa de bästa utsigter för en stadgad och snart till fulls återwunnen hälsa.

Allmänheten äger emellertid på honom sina billiga fordringar. Denna gång har han dock ty wärre alltför litet att säga, han wäl blott nämna, att han varit och ähört trumningen i Kirsteiniska huset,

och liksom många andra, fåfängt förbitat Hr Zengas ankomst, för att se upptöft den omtwistade frågan i afseende på mästernskapet med trumminnarna. Om allt detta wäl han, i sin bekanta stylistik, lewena följande bested.

Hr Kock är i fanning en beundranswärd konst-mästare. Man wet ej hwilket man snarare är frestad att beundra, antingen hans trumning i Kirsteiniska huset eller i tidningarne och i sina annonser. Själslutningen är här så fullkomlig, att hwarken mansell Strömstedts öfwerträffliga spel uti Odin i Switthod eller Hr Almdöfs i Shakespeares Kär eller Hr Torstlows i Hamlet, skulle kunna förnä upprebra så många känslor på en gång, der både syn, hörsel, smak ja alla fem sinnen äro syfselfatta, som öfwanberörde Hr Kock. Lycklige kunna wi dock skatta oss, att när han en gång härifrån afstagar, hans konst icke alldeles utödr, och kanske torde wi kunna hafwa hopp att se en general-trumning på den första bal Hr Torn-gren gifwer i winter.

Alla sedna händer äro nu syfselfatta för julen och de wackra julklapparne. Endast naturen deroppe synes hafwa förglömmt sina fordna förbindelser. Ungen negligée af snö åt fullarne, inga strumpor af dito åt träden, ingen swanhwit nettelduksklädnad åt marken tyckes hon wilja påtänka. Månen håller dock sitt löfte, och på Swenska Academiens högtidsdag uppgår han kl. 10, 35 min.

Att Hr Nicander då kommer att skära en lagger hafwa wi redan yttrade; snarare quistar ja äfwen blad låra vara att undsä. Trädet är stort, och blixten träffar ju aldrig den, som bär denna prödnad kring sin hieska. Männe ej framdeles något guldberg blifwer att upptäcka, äfwen på Lycksalig-hetens Ö? Gdtherna drucko fordomdags ur horn; snart nog kunna de äfwen guldbesmidade dem.

Wlygsamt hafwa wi denna gång framställt oss i dagen, framdeles torde wi ha den äran att aflägga denna gammalmodiga drägt, för att wisa oss i hela vår fordna rasthet, om hälsan och krafterna sådant tillåta.

Syn

Stockholm,
Tryckt hos C. F. Wennerström.

R o m e t e n.

N:o 98.

Lördagen den 9 December 1826.

Inrikes Nyheter.

Stockholm. — Engelska Methodist församlingen strade söndag härstädes sin första gudstjänst. Num dertill är åt densamma uppläset i De Geerska huset wid Stora Trädgårds gatan, hwarest man till kyrka inredt den så kallade Trädgårds-salongen. Efter skedd annödan och dertill erhållen tillståelse, skola gudstjensterna härstädes tillkännagifvas uti annonce-bladen, tillika med andra predikningar inom hufwudsstaden.

Inskeppningen af utländsk spannemål detta år blifwer troligen betydligare än man förmodat. Från en enda stad i Finland hafwa 20,000 tunnor råg, 4,500 tunnor korn och 350 tunnor hafra blifwit till Sverige expedierade. Skeppslistorne innehålla desstom dagligen fartyg, lastade med spannemål, som från utrikes orter hit infommit.

Om Dueller.

(Slut fr. N:o 97).

Hwad man hufwudsakligast i afseende på duellen har att märka, är att den måste ske förstulet och i hemlighet. Den är neml. wisserligen allestädes förbudet; men hwad som å andra sidan wore besynnerligt, om ej dylika anomalier i den moderna Europeiska lagstifningen så yppigt förekomma, öfwer allt har man dock duells-placater, hwilka omsorgsfullt underhålla de fördomar i opinionen, hwilka på sitt wis göra duellen till ett nödwändigt ondt. Enligt dessa anses neml. den — hwad man kallar —

dissamerad och ohederlig att beklåda wisa embeten, isynnerhet militära, som undandragit sig att begå en uppenbar otalighet, eller nekät att emottaga utmaningen till en duell. Den har allt dertfore nu mera blifwit, dels blot — såsom Rousseau säger — ett sätt för den som werkligen ingen heder har, att ge sig utseende af att äga den, dels också ett medel för cabalen att, om ej beröfwa lifwet, åtminstone förstöra den timliga wälfärden för den man hatar. Det är också troligt, att detta gamla orimliga spadasius bruk långt för detta skulle hafwa förfallit, om ej ty wär! här och der, chefer och förman i hemlighet underhölle det, hetsande kaurater att med utmaningar, på det ena eller andra sättet — som det heter — föra bort den, hwilken råkat misshaga dem.

I äldre tider gafs det dock wisa, wäl alldrig offentligen proclamerade, men allmännekigen erkända heders reglor, genom hwilka objuret något sjettrades och föderligtbeten af des werktningar inskränktes. Så war det afgjort, att duell kunde äga rum egentligen endast mellan ungefärligen jemlikar i ålder, rang, kall och wärdighet; att wapen och wapensyrka skulle wara lika: en friff kunde sålunda icke utmana en sjuuling, flere icke uppträda mot en enda, och att t. ex. en fäktmästare hwarken kunde utmana eller utmanas, åtminstone om icke af en annan fäktmästare. Widare kunde den som en gång afflagit en utmaning, alldrig sielf göra en sådan; den som groft förolämpat, alldrig framstå för att fordra att med wapen i hand afwä en slyms, som han sielf tillfogat; och den fråga som en gång på annat sätt blifwit afgjord, isynnerhet om den varit dragen inför laglig domstol, kunde alldrig sedermera göras till

änne för en duell. Så wida någon enda af dessa omständigheter icke blifwit iaktagna eller brott mot en enda af dessa regler begångna, war ingen skyldig att emottaga utmaningen, och nekandet att göra det war, i sådana fall, icke wanhedrande, utan hela tyngden af skam insfr opinionen föll då på den sätunda utan all form utmanande.

De i sednare tider namnkunnigaste duell-tillbud tyckas beklagligen antyda att med fortfarandet af ett orimligt bruk, de gamla halfriðderliga wiktoren för detsamma förunnit i gidska. Så har man sett yrkas att en national presentant — således en person, hwilken utswar det wigtigaste fall i samhället, och det under lagarnes speciella skydd, — skulle wexla pistoler med en kistlig poite. Likaså har man sett personer, de der af domstolarne ej erhållit den upp rättelse de yrkade och inbillade sig hafwa rått att pröfa af en annan, derefter fordra att denne med mepen i hand skulle gwälja den dom som blifwit fald af en laglig, och af dem sjelfwa i laglig form till biträde påfallad auctoritet. — Det tyckes dock, i fall duellen icke alldeles skall afskaffas, wara nödwändigt att åtminstone de ursprungliga reglorna för densamma noggrannt iakttagas, och att opinionen fördrar deras owtorkliga esterlesnad, i händelse ej hwar fredlig medborgare alla dgonblit skall wara utfatt för att sträs i sin werksamhet, af den första äfwentyrare, som åtminstone ännu har så pass heder öwar, att man skäligen icke kunnat fräntänna honom rättigheten att bära wärja.

Det kan synas besynnerligt att detta wilda bruk ännu är till, då så många andra, hwilka från samma tids ålder leda sitt ursprung, länge sedan förswunnit. Men orsaken torde wara den, att duellens i sig sjelf afsvarfamma natur gjort, att den ej blifwit gifwen till pris för ridiculen; ty man skämtar ej gerna med det som sätter människors lif och wälfärd i fråga. Och man har icke särdeles åttat den, ehuru oaffigtliga parodie, som de Tyfka studenternes beskändiga dueller på detta bruk framställa.

Den saken har ofta blifwit yrkad, att den samma militärspråk fordrar duellen. Men erfarenheten talar deremot. Som bekant är inträffade i Gustaf II Adolphi's frigsår, så länge den store Rommen ledde, ingen duell, och brist på åfsta frigare anda torde åtminstone blifwa swårt att lägga denna armée till last. Wist är det också, att den werkligen tappre, att en frigare med sannt mannamod all-

drig är duellist. För att åberopa nyare exempel: så noga man än har anecdoterna om Napoleon och hans generaler, har man dock, så widt jag wet, icke berättat någon duell efter en enda. Den är också egentligen blott små-sändrifars lust, de der, i stridens lugn, icke hafwa och icke kunna stort annat göra än wisa sina uniformer på baler och danser. De wilja åtminstone kunna säga, att de en gång sett den wärja bar, som händelsen och oftast blotta fåfängan hängt wid deras sida.

Recension.

Förnuft och Uppenbarelse. Afhandling af Bengt Jakobson Bergqvist. Lund, hos Berling, 1826. 222 sid. 8:o.

(Stat fr. No 97).

Nå filosofie — säger förf. s. 18 — är antingen pantheistisk, materialistisk eller idealistisk, så wida Gud, den absoluta enheten, betraktas såsom ett och allt, eller en absolut identitet, af hwilken tanke och föremål anses endast såsom modificationer; eller naturen anses sjelf såsom det ur-reala, eller detta ur-reala sökes i människoanden (s. 20—22 i noten). Det otillfredsställande i denna indelning är litwät påtaglig, dels dersföre att twenne underindelningar: Pantheism och Materialism, såsom indelningsmedlemmar motsät- tas en öfwerindelning: Idealism *); dels dersföre

* Nå filosofie går ut på att uppfatta det sanna warande som omfattande, wetandets grund, antingen i warandet sedn hwilket wetandet utgår, då den kallas realism, eller i sjelfwa wetandet, som kontraherar i och med sig warandet, och får då namn af idealism, eller också i ett annat än både wetandet och warandet, som utrokt ömsesidigt lörenar dem i sig och utwedlar dem ut sig, och hwilken system ear cter alltså icke kan heta pantheism: en åligt enligt hwilken warandet och wetandet skulle wara fullkomligen ett och detsamma, således i wetandet och warandet seende blott ett absolut enahanda, icke dualistiskt. Den sednare åligt, enligt hwilken, i wopulan

att han förverlat en underafdelning, materialis-
men, med den öfverafdelning under hwilken den
hör, neml. med Realismen, och slutligen dels der-
före att han sammanblandat twenne system-caracte-
rer: Pantheism och Identitism, som dock ombiligen
kunna förblandas, utan att om båda gifwa alldeles
origina begrepp. Ty likaså omöjligt det är att, en-
ligt den identiska åsigtan, antaga sinnewerlden an-
tingen för en emanation af det ur-reala, eller för
ett blott illusoriskt sken af detsamma (sid. 23), likaså
omöjligt är det, från den Pantheistiska, att angifwa
det absoluta såsom den ursprungliga självpositionen
af subject och object, eller såsom det oändligas ewi-
ga och oändliga begränsning af sig sjelft (sid. 22).
Och likväl begär förf. denna förverling, och deris-
genom förledes till det påstående, att den panthei-
stiska åsigtan är sanningen närmast, (hwilket åter
icke kan gälla om Pantheismen i sitt rätta begrepp
fattad, då den är lika ensidig och alltså lika falsk el-
ler lika sann som Materialismen); men att den blif-
wir solblind, just derföre att den vill se i solen, (sid.
20), hwilken uttaga, så framt den skall träffa Iden-
titismen, torde behöfwa bewis. Förf. ord: "Det o-
begränsade begränsar sig sjelf! Det upphör således,
om och sjelfbegränsadt, att vara obegränsadt; begrän-
sadt är det likväl, således ändligt, således icke mer
det absoluta, det oändliga, som söktes" (sid. 23), lem-
na wist icke detta bewis; ty påtagligt är det, att
den sig sjelfbegränsande, såsom sådan, är och oupp-
hörligen förblifwer det vändliga, under det att detta
begränsade eller såsom begränsadt, är det ändliga, hwars
identitet med det oändliga således förmedlas af sjelf-
begränsningen: det oändligas, absolutas oändli-
ga beständningsact af sig sjelf. Så t. ex. kan
afwen hwar och en erfara, huru förståndet genom
begreppen oupphörligen begränsar sig sjelft, såsom o-
ändelig, d. å. obeständig tankehandling betraktadt,
ehuru det just genom detta des begränsande af sig
sjelft, uppenbarar sig såsom oändligt eller utswar
tankehandlingen. Då alltså ett sig sjelfbegränsande
absolut för speculationen är gifwet, synes det som
denna speculation icke egentligen behöfwer misströsta

att finna en enda grundprincip, ur hwilken den må
härleda det mångfaldiga (s. 26).

Men från förutsättningen att speculationen o-
willkorligen nödwändigt skulle vara underkastad en
sådan misströstan (det vill säga, jemnt tillbakawisad
på en oupphörlig skepsis), är det wiserligen conse-
quent att yrka: "att likasom det är förnuftets öf-
wermod, som ledt bort ifrån uppenbarelsen, så skall för-
nuftets fördommjukelse leda till uppenbarelsen tillbaka"
(s. 11); och den förmodan att man "genom en kritik
af sjelfwa förnuftets grundförmodgenheter, skulle kun-
na upptäcka att uppenbarelsen — i des högsta mening
tagen — utgör för detta förnuft, såsom sådant, en
terra incognita" (sid. 12). Skulle en dylik kritik
och ett dylikt resultat kunna gifwas, så måste deraf
blifwa en följd, att uppenbarelsen och religionen
skulle från menliga medvetandet vara uteslutet och
på intet sätt kunna inverka på förnuftet (hwars i-
dées dock, efter förf. eget medgifwande, "uppfatta det
ewiga, det öfwer tid och werld upphöjda, det gö-
domliga;" sid. 70), hwadan alltså religionen (af re-
ligare) alldrig skulle kunna vara det löfande från
lägre, sinnliga band, och det återbindande wid ett
absolut ursprungligt, af meanniskans andliga totalitet
eller hela inre warelse, i hwilken förnuftet alltså må-
ste vara med, för att af religionen kunna fattas, i
det att detta förnuft fattar den; men en terra in-
cognita kan hwarken fatta eller fattas. Då nu
likväl religionen, till sitt egentliga och innersta wa-
sende, är ett sådant återbindande af hela själen wid
det möjligen högsta — hwad förf. sjelf, (sid. 17) med-
gifwer att den är — så följer omedelsligen att den,
ej mindre än filosofien, är en relativitet, endast
för den inskränkta människan gifwen och endast inom
tidens och rummets gränser möjlig; — ty att ta-
la om Guds religion är lika så meningslös, som
att tillägga honom filosofie. Men såsom waran-
de twenne bledwid hwarandra löpande relativiteter,
hafwa hwardera sitt eget mål och sitt verkningssätt,
och då kunna de bäst tjena hwarandra, om de öfver-
da, hwar för sig, få gå sin gång, utan att den ena
gör något försök att lura den andra, binda den
wid sin relatiuonswagn och ströta öfwer att den ena
icke kan något utan den andra, då likväl wis-
serligen hwardera kan fullkomligen det de skola kun-
na. Denna såfångna rang- och företändes strid, som
tid och öfra så obetydligt blifwit för, har alltid
verkat dertill, att föra den jemna urvecklingsgån-

af warande och wetande, grunden för all inäktis wisshet
skulle ligga, kan man passa Identitets lära, hwilken ä-
ndgon ting helt annat än pantheism, såsom något hö-
gre än både realism och idealism, hwilka i sig förmed-
la detsamma.

gen af menskelig odling, i det den icke frambragt annat än ensidigheter. Så har filosofiens sträfvan-
de att göra sig religionen öfverlägsen, allstrat ratio-
nalismen, och deremot religionens upphjelsse öfver
filosofien, supernaturalismen. Denna onödiga tåf-
lan, som naturligen icke kan åga ruin hos reli-
gionen och filosofien selska, utan blott bland
hvaraderas sig så fallande bekännare, är icke möjlig
utan en ofullständig kännedom af antingen den ena
eller den andra, och hyssnerhet är en högst yllig be-
kantskap med filosofien wanlig hos de ifrige reli-
gions kämparne, de der föreställa sig filosofien
som en wildsinnad, gråslig Quaijpr, den de som
allbramest frukta, just i de ögonblick de högstuddast och
blomsterrikast förkunna sina öfver den wunna segrar.
Ly wårt! — rec. säger det med verklig gränelse — er-
inra så många ställen i förf. arbete, uti deras poeti-
co-prosaiska af mångfaldiga metayhorer, metonymier,
liknelser och allegorier utbroderade drägt *), alldeles
öwilkorkligen om Rousseaus bekanta utrop: *Claire,
Claire! les enfans chantent la nuit, quand ils ont
peur.*

Afustif.

Förlidne lördag inträffade här det högst egna, att
tweenne Killar på en gång wisade sig i det all-
männa, en i Argus och en i Kometen, under be-
nämning af Mosaik. Förlidne härsk blef, att de
båda singo stryka opp ett streck på sin lefnads rul-
lar. Stulle en motsatt händelse inträffa i dag, lä-
ter förhållandet blifwa twertom, och den nu uteli-
pande Killen jemte wifningen af sina ofwannående
streck, jemwäl komma att draga det samsa bladet
med sig. Hwilket detta kan wara, antingen Stoc-
holms Wårn eller någon annan, får allmänheten
sielf afgöra. Nu torde emellertid någon fråga:

*) Bland tusentals exempel, endast detta: "Jeferna äro
Mosis bildar, hwarmed själen, (såsom han, från örgen
stärker in i öddrikhetens Canaan" (sid. 61), emedan des-
sa ord, till enkel mening bragta, i öfwerläggga öf-
hufwudsats, om den för förnuftet warande terra inco-
gnita.

Hwad är då Kille för en Figur?

En krokent figur, som tillkänna sig gifwer
Med knackning och stampning i golf och i bord,
Att genast han måtte kring hela wår jord
Wli aktad och spord.

En hwar sig i hufwudet ångsligt då rifwer
Och ser på sitt kort, om en sådan en Karl
I handen han har.

Definns han nu ensam, så måste han ila
På dansande ben under spott, under skämt,
Och förslas allt jemt
Från granne till granne förutan all hwila,
Lills swinbugg han får eller bugg af husar,
Lillbaks då han måste som tungelden kila,
Lill stället från hwilket han utgången war.

Wi sade att brofig han är att beskåda,
Och deruti tro wi oss rätt hafwa sagt.
En tröja, så grann, han uppå sig månd tråda,
Deri mosaik man helt konstigt har lagt.
Ja! hela figuren, en harlequin lik,
Från toppen till tårna är blott Mosaik!

Rättelser.

N:o 96 sid. 1 sp. 1 r. 19 står. Noffs, läs:
Noffs. — Sid. 4 sp. 2 r. 16 står: Joel, läs: Joel.
— N:o 97 sid. 3 sp. 2 r. 17 står: marken, läs:
märk. — r. 22 står: Det, läs: Den.

På tidningen Kometen för nästkommande
år 1827, kan, med 5 R:dr B:co, praemunereras i
Hr Norman och Engströms bokhandel,
Respect. requirenter i landsorterna betala serfildt 2
R:dr B:co, uti affändnings arfwode.

Stockholm,
Tryckt hos E. F. Wennström.

R o m e t e n.

N:o 99.

Onsdagen den 13 December 1826.

Inrikes Nyheter.

Stockholm. — Hans Excellence Herr Grefse Brähe afled härstädes förlidne gårdags morgon.

Sjöfarten genom Södertelge kanal har under förlidne November månad varit ganska liflig. Se-ke mindre än 84 fartyg och båtar hafva passerat derigenom, af hwilka 43 woro bestämde till Stockholm, lastade med spannmål, wed, potatoes, släswer, m. m. De öfriga hafva återwändt till sina hemorter. Bland dessa fartyg hafwa någre varit från utrikes ort, hwilkas last huswudsjaktigen bestått af spannemål.

Sfwerfigt af Stockholmska Tidnings Literaturen.

Nå, enligt den närwarande tidens riktning, dagsbladen utgöra ett så wigtigt bildningsmedel, torde det interessera våra läsare att se huru några af huswudstadens tidningar begagnat detsamma, under loppet af innewarande år (intill November månads slut), för att deraf bedöma hwarut deras beundanden syftat, samt i hwad grad man kan anse dem hafwa verkat på sina landsmäns odling. Härwid måste naturligtwis komma i fråga endast originella uppsatser af större omfång och afswarsammare innehåll, hwarfdre politiska nyheter, öfversättning, utdrag ur fremman-

de journaler, äfwen som alla Blandade Tynen, Strödda och Inrikes Underrättelser, m. icke funnat upptagas. Likaså har det befunnits slår omsligt att, utan mycken widlöftighet, angifwa sådana uppsatser, som ej äga några öfwerkrifter.

Stockholms Posten.

Uppsatser och Afhandlingar

En återblick på det slutade Året. — Öfverligare tankar i anledning af de i Helsingborgs Posten N:o 95, 96 och 97 fortsatta skriftverlingar rörande Lunds Academie. — Reflexion. (Ådrande Grekerna). — Utdrag ur bref från ett resande Swenskt Fruntimmer. — Något om Frivolitet. — Swar på ABCD frågan i Stockholms Posten N:o 11. — Upplysning. (Från Statskontorets Wolfstus-kamrerare). — Direktionens öfwer Stockholm Stads Sparbank berättelse om werkets förvaltning år 1825. — Något om de sednaste handelsföretagen i Ryssland. — Något om Swenska Gymnasien. — Dramatik. (Angående Olyckan i Benedig). — Om wittra tidningar och samfund. — Till Allmänheten. (I anledning af en artikel i Kometen, om ofwansående uppsats, dramatik). — Ännu några ord om Sveriges lilla och stora Flotta. — Något om Ras-tiden, såsom ett bildningsmedel. — Om insamlingen för Grekerna. — Försök till analys af frågan om tidningars anonymitet och om anonymen i allmänhet. — Dramatik. (Ådrande Ferdinand Cortez. — Några blickar på vår tids ljusa och mörka sida. — Till författaren af artikeln: I anledning af den i Stockholms Posten införda kritiken af Operan Ferdinand Cor-

te 3, uti Granskaren N:ris 52—55. — Några erinringar till Argus den Tredje. — Om Engelska Sällskapet till fångelsernas förbättring verksamhet. — Något om de sednaste händelserna i Turkiet. — Något mot och med för det nya metriskä systemet, både för dem som åslunda det och för dem som ogilla det. — Om Stockholms försökning. — Religion och Moral.

Recenserade Arbeten.

Haji Baba af Ispahän. — Casanovas wissande uti Bykamrarna i Venedig och syft derutur. — Moachs Ark. — Fulkappar åt Argus. — Nyårsvandringen, eller infästelsen för Pontius Pilatus. — Grefskil Skol-grammatik, af Wulfman. — Espionen på Neutrala området, af Cowper. — Wännerna, af Johanna Schopenhauer. — Yverit af Fiellet och Bruden, (begge) af W. Scott. — Mathilda, prinsessa af England; af Fru Cottin. — Don Sebastian, konung af Portugal, af Miss A. M. Porter. — Wapenbröderna, af Ducange. — Riksdags-historien ifrån 1627 till och med 1823, af Fredrik Woye. Del. 1, 2. — Stockholm, filosofisk, satirisk och poetisk måtning. Häft. 2. — Universal-Ärvingen, af Regnard. — Barberaren i Sevilla. — Öfwer den protestantiska kyrkans förfall; af Valenti. — Historisk tassa öfwer Europas Statswälföringar; af Koch. — Englands historia i bref från en fader till dess son. — Fernas Ö, eller Guvernanten Pappoja. Del. 1, 2. — Humor af Karl August Nicander. — Dikter af N. A. Nicander, Häft. 2. — Resor i Europa och Östländerna, af J. Berggren. Del. 1. — Min ungdoms Idealer. Poetiskt förskild af ett Fruntimmer. — Heliodor, eller en ynglings läroår; af Friedrich. — En saga om Monroe, af W. Scott. — St. Ronans Brunn; af W. Scott. — Hedwood, af Cooper. — Moralen tillämpad politiken, af Jouy. — Jesuiternas hemliga instruktioner. — Svea; Häft. 9. — Notices sur la Littérature et les Beaux-Arts en Suède; p. Marianne d'Ehrenström. — Waverley; Korsfararne; Alostret, (alla tre) af W. Scott. — Swenska Riksdagarna emellan åren 1719 och 1772; Del. 1. Wibang till riksdagen 1719, af J. P. Cedersköld. — Dithello; Konung Richard den andra; Antonius och Cleopatra; (alla tre) af Shakspeare. — Kejsarinnan Josephinas efterlemnade egenhändiga anteckningar;

Band. 1, 2. — Napoleons första slunder; af Antonmarchi. — Den falska Theologien och sanna Tron, af Steffens. — Lionel Lincoln; af Cooper. — Resa genom de Förenta staterna i Nordamerika, af Miss Wright. — Mathilda von Aßeburg. Författiga af Fredrika Lohman. — Bergstotten Athlin och Dunbayne. — Bibliothek för nyare Resbeskrifningar. Band. 1, 2. — Historia om Greklands närvarande Frihets krig. Af Blaquiere's. — Anacharsis den yngres resa i Grekland; af Barthalemy. I sammandrag af Meynier. — Politiken, efter den beliga alliansens grundsatser; af Schmidt-Whiseid. (Forts. e. a. g.)

A f u s t i k.

Supplik af Blanka till de Nio Sånggudinnorna.

Uppå lifwets törnellig
Går jag ensam och förgåten.
Syster! sorgens rårfalk måten
Af det qwal, som drabbat mig!

Wagnad i mitt spridda hår
Är den karrbör, som jag skurit.
Å! den hyllning för jag burit
Nu i slattskratt mot mig går.

Sk man tager sak på bas!
Andra tider andra tyman!
Nu blott pojfars bittra tyman
Styra allmänhetens smak.

Blott ett hufwud blifwer slaget
(Marie *), för allmänt wäl,
Då min Blanka står ihjäl
Hela publikum i draget.

Än Ophelias dumma roll,
Som blir wurmig, yr och welig,
Är den icke alltför brofelig
Emot Blankas rena noll?

*) Öfrmodligen Maria Stuart.

Derför, systlar, jag er ber,
Strubben dugtigt opp publiken,
Att den åter blifwer filen
På den glans min Blanka ger.

Sätten in i nästa blad,
Att man snifar snart förnimma,
Blanka fram på scenen summa,
Till en fröjd för Stockholms stad.

Jemnt på pålsen jag har fått,
Fast i skinnpål's jag ej swänger.
Der i dag jag Oden hänger,
Sjelf jag hänges innan fort.

Du ett Babelstorn oå will
Ställa sig emellan Blanka,
Med ett "rida, rida ranka"
Ej des kraft skall råda till.

Nej! som regn på taf — galant
Skola handflapp mot mig smattra,
Sjelfwa gåsen högljudt snattra:
O förträffeligt! Charmant!

Wördsam anhållan af en Swenskt unglarl,
att från Regeringen i Hellas få en Gre-
kisk fästmo sig tillskickad.

Jag länge mig bnfkat en tds af de åta, —
(Förån jag blir gammal, utsliten och grå,
Då skutas likt sopquasten bort i en wrå) —
En tds som kan spinna, i kökspisen fäktä.
Att derför till eder jag beder med flit,
Mig kaffen en sådan från Grekland hit.

Ej ful är jag just, men ej heller så fager,
Mog maken till broken i Grekland oå finns;
Men om genom trohet en sdtunge winns,
Så har jag deraf ett oändeligt lager,
Ja mer än Laurent utaf porter på fat
Jag äger af trohet, — och den delikat.

Jag är ej förnån! Jag kan ingen beskydda!
Af pengar, Silkensta, jag har ej en slant,
Ludd och i lust jag dock står mig galant,
Der tåppa för rottät och taf för en hydda,

Då katt för ett hushåll, och till och med hund,
Som murrar i soffan hwar endaste stund.

Hur slickan skall vara jag nu will beskrifwa.
Ej barn får hon synas, ej lastigammal just,
Ett piäk som är rädd för hwar hwinande pust,
Då kyr för att wada till knäs i en drifwa. —
Velis och en långschawl jag henne består,
Då utanför dito när kölden blir swår.

Som Grekiska brännarn så flammie des bga
I hat, men i kärlek som solen om wår.
Swartlockigt som natthimmeln fälle des hår.
Corinthiska pelarn, som uppbar det höga
Corinthiska templet, så stige des wårt:
Des kind utaf oskuld och glädje en text.

Twå fullar af lilsor nödwändigst hon före
Hit med sig, och mund, som Castalias brådd
Med rofor och glans på det skönsta beklädd.
Som fogeln i skogen kärwänligt hon höre,
Hwar lokning af harpan hwar kärlekens ton,
Då sware derpå med ansändig raison.

Hon får icke tredskas! Hon ware som bollen
Jemnt rullande, hopprande neder och opp;
Jag följer, sad' Jon, såsom häst hennes hopp.
Du klädna'n bär färg af den grönskande Mollen,
Är gul som citron, som corinther helt brun;
Detsamma — blott derupp ej finnes dun!

Pigarr hon ej röke. Ej snus får hon prisa,
Men win någon gång uti muntert talas,
Så der tull tre sluk, men fullt rågade glas,
Attest ifrån doctorn hon måste mig wisa,
Då prestbesked äfwen, som uti sig här
Att icke förlofwad med någon hon är.

Potates hon måste sig lära att äta,
Mjölk finns här, och smultron och fogel och gris,
Då prestloft och getost, en kofielig spis,
Så siöra att ingen med aln kan dem mäta. —
Blott när till spectatlet hon trippar, så sin,
Kanske att det wankas en hel apelsin.

Nu kan jag ej Greksta. Wi göra då byte,
Jag lär henne Swenska, hon Greksta mig lär,

Lätt går det, när man i hvarannan är kär.
På Swenska likväl vår förening wi knyte;
Ty Grefen i kärlek jemnt lättfinnig war,
Då Swensken i det som allt annat är kär.

En piga hon får, som skall disarne tvätta,
Och ruska opp sparlakans sången, att se'n
Få sparlakans lön af min utvalda wän.
För matskåpet flur jag will utanlås sätta,
Och räffar i källarn, och rigel för dörr,
Der stinkor förwaras och luffst och smör.

Blott en gång om året jag härpung will bära;
Min fru skall få bära så många hon will
Sypungar — den meningen lägger jag till. —
Doct, kommer hon Zerstorget något för nära,
Hon då ridiculen må ofta så wäl,
Ty annars från henne densamma man stäl,

Ett fast Thermopyle mot fendricksars hovar
Hon wære! Jag will henne redligt slå bi,
Att jaga på flykten allt siff rytteri.
När huspigan golvvet om morgonen sovar,
Ej nipper, än mindre af nålar ett slop
Hon efter min kärsta må samla ihop,

Nu, hvad jag will säga! — Wißt kallt är i norden
Och hieswaste menskorna frysa här bort,
Så wåren som sommaren wistas här kort;
Ej här hon sig wånste den Grefiska iorden,
Ej lukt utaf cedrar, ej paggie stratt,
I dunklet af gröna kastaniernas natt,

"Nu frågas," med R. R., hvad tro jag får åga?
Smalkaldsiska artistlarne känner jag wißt;
Men der som i annat jag tror finnes brist.
En bok är min enda, och det kan jag säga
Den boken tål läsas — och det alla dar,
Och ändock nog wisshet man finner der qwar!

Desutom jag hafwer den åran att nämna,
Att inga slags Turkar här ges i vårt land,
Wißt har man wäl skadat en slig på vår strand;
Men re'n för fem år sedan Thule han lemna'.
Så säkerhet har hon till prid och till punkt;
Och kommer att bo ganska trefligt och lugnt.

Hvem är jag? — Kanste hon en plume önskar
wälja,

Och öftar allt annat för löst och för mull,
Och önskar att pugsa en kart utaf gull.
Om så hon är sinnad min sorg får jag swälja,
Jag åtrar mig genast, adieu då min stätt!
Wälj då en monsieur som har tofs i sin hatt!

Ej några mobillier hon tarfwar att kanka
Hit med sig på bbljan, doct, passar det så,
Citroner hon tage en last eller twå,
Att gungas och waggas på knarrande plankan,
En palm i en kruka jag tillåter och,
Och dito af foglar i burar en flock,

Derleute en lager, som hon kunde gifwa
Ut Academien, när jag nästa år,
Stall fram inom sranket med glesnade hår,
Och lagras till snille för det jag kan skrifwa;
Men är det en mirten med grönskande stott,
För mig och för henne den fransen är blott,

Nu har jag bekrifwit min diktan och önskan,
Och ber om min hälsning till Mörberg och fler!
Jag hoppas att swar på mitt bref man mig ger,
Hon sitter nu kanske derute i grönskan,
Och sjunger om kärlek och gistas en drill,
Och wet ej att jag henne skrifer nu till,

Synnerhet ber jag till henne att hälsa,
Hon kunde wäl swara, om så det här är,
Med nästa på wågen bitkommande båt.
Gud ge henne rådhet och margfalldig hälsa,
Synnerhet kärlek och wänskap för mej!
Men laga för allt att hon ej swarar nej!

På tidningen Kometen för nästkommande
år 1827, kan, med 5 Rdr Wico, praenummererat
Hr Norman och Engströms bokhandel
Respect. requirerter i landsorterna betala seriffen
Rdr Wico, uti affändnings arfwode.

Stockholm,
Tryckt hos E. F. Wennström.

K o m e t e n.

N:o 100.

Lördagen den 16 December 1826.

Frrikes Nyheter.

Stockholm. Ännu fortfar skeppningen i Åbo att vara rätt liflig. Nyligen hafwa trenne Danske Skeppare der lastat spannemål och begifwit sig på wägen hit. Dagtadt tullen på rågmål blifwit nedsatt, är det dock ej troligt att någon sörre utskoppning deraf detta år kommer att äga rum, dels derföre, att längre tid erfordras till förmalningen, dels och emedan wintern owilforligt snart måste inträffa. Omkring 7,200 tunnor Finst Korn hafwa redan blifwit hit införde.

Tragedien Oden i Swithiod berättas vara lagd under prästen, och torde till Jul ingå i hufwudstadens bokhandel.

(Fasadt.)

Emedan så många olika rykten blifwit satte i omlopp, angående innehållet af en till Hans Maj:ts Konungen inlemnad bñneskrift, anhåller Tusfändaren om ett rum för densamma uti tidningen Kometen, för att skända sörrekomma alla ytterligare skiljaktiga uppgifter. Denna bñneskrift, undertecknad af några och tiuga medborgare, är af följande lydelse;

"Att så inför en lika så nådig som rättwis Konung nedläggas sitt bekymmer, har alltid varit den trogne undersåtens högsta önskan och lifwaste hugnad."

"Wår allerunderdånigste supplik rörer ingen werldslig, ingen jordisk förman. Den har för sig ett högre ändamål, den angår den ädlare delen af menniskan, själens upplysning och förkofran."

"Under loppet af några månader har en ifrån fremmande stift warande prestman, S. Min. Adjuncten Nyman, låtit höra sig i åtskilliga af denna stadens kyrkor med den uppbyggelse, som wärdt hos oss och tusende våra lifar den innerliga önskan att han en längre tid här måtte qwarbröja. Wi hafwa dock hört sägas, äfwen som wi föreställa oss, att han, såsom icke här påstod wid någon beständ tjenstgöring, snart nog måste återwända till sitt stift, hwadan wår allerunderdånigste bön är, att nämnde prestman, i fall han dertill sielf bifaller, måtte hugnas med S:deris Kongl. Maj:ts särskilda nådiga tillåtelse att här ännu ett år få qwarblifwa för att predika, förbindande wi oss att han under nämnde tid, på intet sätt, såsom ej ägande någon lön af staten, skall komma att blifwa det allmänna till last."

"Wi inse wifertligen, att denna wår wäsenda och ofskrymtade framställning lätt kan wdtas af miss tydning. Wi gå fördenksfullt att, lika så upprigtigt som oförstådt, framtägga skålet för denna wår allerunderdånigste supplik."

"Hufwudstaden äger i sanning för det närvarande inom sitt sköte både sannt upplyste, högst nitiska och aktningvärde lärare. Ware det förhoppfullt långt från oss, att på något sätt vilja fördunkla eller nedsätta deras värde, eller också kasta oss i dessa sekterismens armar, hvilka afgubiskt hylla ett för att förkasta allt annat. Vi wäga dock tro, och måtte denna öfvertygelse, som går ur djupet af vår själ, aldrig mistydas, att denna hufwudstad med sin större folkmängd i sig innefattar oändligt många grader af bildning. Det är för den större massan, hvilken hvarken yttre förhållanden eller ett gymnande tillfälle beredt en vidsträcktare utveckling, som behöfwet, efter vår tanke, kräwer en man, sådan som Nyman, hvilken mer än någon annan af dem wi hört, äger förmågan att nedlåta sig till de mindre bildades fattningsegäwisa och göra sig begriplig; och således just genom denna sin egna gåfwa af allmän fattlighet, bär kunna för hufwudstaden blifwa af ett ganska obestridligt gagn."

"Dessa måge wi tillägga, och wi hafwa på mången bland den lägre folkklassen sett detsamma stadfästadt, att den wäxelse till en sann förbättring presmanen Nyman genom sina predikningar åstadkommit, icke är någon stenbar utan verklig. Vi upprepa ännu en gång och beligt bedyra, ware det långt från oss att i Nyman ensamt uppfatta höjden af allt prästerligt värde; men då förmågan att wäcka, röra och till eftertänka leda, är så mångfaldig och omwexlande i sin kraft och werkan, utesluter wiserligen icke den enas bemödande en annans. Likasom det allsmågtiga wäsendet i naturen och dess krafter inlagt en påminnelse af sig, och den ene wäckes till andakt af blommanes fågring eller den lugna stjernhimmelens åskådande, en annan åter af åskans högtibliga prast eller stormens och böljans ljudfall, så tro wi det också förhålla sig med själens utgjutelser. De kunna alla vara goda hwar för sig, för den ene är en wältalig styl, för en annan ett enklare föredragningsfätt, för somlige det milda och lifswa, för andra det starka och uppskakande, lifswande och hjertwäckande."

"Glade uti hoppet om Eders Majests allernådigste bifall, framhärda wi oåterkalleligen och oafbrutet att wara," &c.

Utan att wid denna skrift bifoga några egna reflexioner, hvilka skulle synas alltför tidiga, kunna wi ej undertrycka att uttala vår kännedom i afseende på ett här i staden allmänt gängse rykte, som skulle predikanten Nyman af Stockholms presbyterskap wara förnekad att i hufwudstaden få predika, eller också genom en hemlig öfwerenskommelse stängd derifrån. Vi kunna med full wisshet försäkra, att detta rykte är till alla delar osannt. Vi lesa ej i några congregations och Jesuit tider, åtminstone icke i Sverige, och så pass upplysta och liberala tänkesätt äro nu mera, så wäl hos lärare som åhörare rådande, att sådant icke är möjligt. Skulle den owanliga folkmassa Nymans predikningar draga till sig, och fruktan för reparationer, gifwa ett talande skäl, så kunde ju på samma grund den också förmenas predika, som har alls inga åhörare. Ty om i det fallet den ena synes göra för mycket, så gör den andra allt för liten nytta. Wäst är att låta tiden slita twisten. Dämmer man floden, så strömmar han öfwer, låter man den hafwa sin fart, så kommer den efter hand att taga samma lugna gång som dess medbröder, och förwänningen lemnar rum åt den mognare reflexionen.

Emellertid lärer Hr Nyman, efter hwad bekant är, blifwit i dessa dagar utnämnd till predikant wid Wanås församling, och har sålunda erhållit en beständ station för sin wiserse.

Föreläsning af Argus III, N:o 97.

För närmare det lidit till prenumerations-tiden, desto mera anstränger sig Argus III att desförinnan sätta alla andra tidningar i wanrykte och miscredit, för att ensam få införda alla prenumerationsmedlen. Sådant måste uteslutande wara hans önskan eller hans affigt; ty hwartil annars dessa i hwarje eller hwartannat nummer upprepade samma och samma besyffningar? Argus har icke underlåtit att sträcka dessa till Kometen, och icke utropat honom för en hatare af publicitet, samt för ett beroende, ett i anseende till sin ytrande frihet bundet dagblad. Hwad den första omständigheten angår, kunna wi icke öfvertyga oss, att wi behöfwa swara derpå

Att wi långt ifrån att hata publiciteten, önska den i högsta grad lagligen betryggad, följer påtagligen af ärsfulliga i vår tidning införda artiklar, t. ex. den rörande de föreslagna förändringarne af Tryckfrihetslagen, och den mot Argus för ett år sedan anställda action. Men wi kunna icke komma oss att anse publiciteten såsom annat än ett af de många medel, den statsinrättningen erbjuder, till befördrande af statens mål. Därföre måste wi finna det alltför lösligt, att se huru man vill utgifwa denna offentlighet, med dess relativa väsende, som något absolut, för hwilket allt måste uppoffras. Likaså hafwa wi yttrat oss ganska bestämdt om tidningar, och öfwer det man af dem har att fordra och wänta; långt ifrån att dock anse dessa ephemeriska productioner såsom menssklighetens hufwudsakligaste bildningsmedel.

Den andra insinuationen war att författarne i Kometen skulle, i afseende på sina offentliga yttranden, stått sig i beroende af wisa hemliga inslyctanden. Då denna icke lika rakt kan wedertläggas som påberodas, är den så mycket mera föraktlig, som den är lömsk och försattlig. Det war ganska naturligt, att Argus borde starkast anstränga sig att göra en dikt, den han icke sjelf tror på, åtminstone sannolik för andra. Först framkastade han allehanda winkar om pensioner, derpå sade han bestämdt att en af Kometens författare åtnjöt en sådan; men sedan har han wäl erfarit det osanna i denna uppgift, hwarföre han ej dristade att ånyo framkomma med sitt påstående, dock för att icke frångå sitt en gång fälda yttrande, sökte han att gifwa sina ord en advocatorisk tydning. Och till utförande af sin plan sträfwar han att bewisa, det ingen som fortgår på embetsmannas banan kan vara sjelfständig. Likasom sjelfständigheten icke wore ett drag i characteren, oberoende af yttre omständigheter och förhållanden. Och hwad kan en embetsman för sina fria yttranden äfwentya mer än någon annan, i ett land der han till sitt bibehållande wid tjensten och sin befördran tryggas af lagarne? Äfwen har man hos oss sett embetsmän ganska oförskräckt, — och utan all fara — motsäga icke blott förmåns meningar, utan och wid våra riksdagarna sluta sig till den opposition der uppstätt, och sålunda röja långt mera oberoende, än de icke-tjenstemän, hwilka erbjudit att nedläggga hela sin verksamhet för en tunna

guldb, och en Consuls beställning, och hwilka äro sjelfständiga blott derföre, att ingen brytt sig om att köpa dem.

Ännu en annan fordran har Argus gjort till Kometens författare, den neml. att de alla skulle nämna sig. Den blifwer dock, Hr Argus förblå. och det, alldeles ej uppfyllt; men hwarken derföre att wi i någon mån blygas för hwarandra, emedan wi i den händelse icke kommit öfwerens att arbeta gemensamt; icke heller derföre, att wi blygas hwarken för det wi göra eller tänka göra, emedan om än mycket ganska omöget från oss utgått, wi aldrig gjort något, hwarföre vårt samwete anklagar oss, och som wi alltså skulle skämmas för att erkänna, utan blott af följande orsaker: 1) Emedan wi icke wilja låta astruga oss något af någon som ej har rätt att fordra det. 2) Emedan detta namngifwande icke är af nöden, då wi alldrig försökt att undgänga vår auctorliga individualitet. 3) Emedan ett sådant uppkäfwande af anonymitet, är, efter vår öfvertygelse, rakt stridande mot en tidnings wäsen och syfte. I ett fall låfwa wi dock att efterkomma Hr Argus önskan, om han förmår att åstadkomma en enda skymt till tillig bewisning, att regeringen eller någon af dess organer haft inslytande på ett enda af Kometens yttranden, eller att Kometens åsigter delat utslutande af regeringen. Uti en omständighet tro wi oss dock öfwerensstämma icke blott med regeringen, utan och med en betydlig del af Swenska allmänheten, i den att anse Argus III för en stor narr i dagbladsform.

Öfversigt af Stockholmska Tidnings Litteraturen.

(Forts. fr. N:o 99).

Journalen.

Uppsatser och Afhandlingar.

En återblick öfwer skiftet af vår svenska Litteratur. — Wärs-Afsemlen den 1 Januari. — Om Englands tidningar. — Något om Gymnasien. — Underrättelser om den nyaste Holländska Litteraturen. — Utdrag af ett bref från en Wån i landsorten.

(Åbrände tullverket). — Aphorismer ur Min Dagbok. — Swar på de frågor en Anmärkare i denna tidning N:o 22 gjort, rörande Gymnastiska Central-Institutet. — Swar å Hr Lings åbrände i N:o 29 och 30 af denna tidning. — Om det Naturhistoriska Studium. I anledning af Stockholms Posten N:o 268 för förl. år, och N:o 14 för innevarande år. — Upplysning. (Mittad emot Argus III). — Operan Jesso. (Critic). — Förslag till sportlar för Nederlags-Inspektionen i Stockholm och dess betjening. — Anmärkningar wid den i N:o 27 m. s. af Journalen för år 1825 införde artikel om våra Häders Privilegier. — Förklaring. (Af Hr Palmblad emot Argus II). — Några ord om Brånwins-polis-wäsendet på landet och i landsorts-städerne. — Om Sveriges sjöförsvar. — Ännu några ord, om den ifrågakvarande reformen af kronans jordebok. — Proffsycke. (Behandlar Sveriges sjöförsvar emot Argus III). — Ännu några ord om medlet att förse omnia införandet af utländsk saltpetter, i anledning af några anmärkningar, införda i Journalen N:o 39 detta år. — Några anmärkningar i anledning af Hr Prof. Grubbes, i N:o 2 af Sweas 8:de häfte bbrjade: Bidrag till utredande af Samhällslärans Grundbegrepp. — Några warnings-ord i frågan om prestwal. — Om Nånteri-förskotter. — Dväldiga tankar öfwer den, under titel "om Sveriges sjöförsvar, utdrag af ett bref af den 15 Mars 1826," i N:o 85 af tidningen Journalen. — I anledning af en ytterligare artikel i Nyare Conversations-bladet, N:o 23, 25, 26, rörande tull-lagsstiftningen. — Fortsättning af diskussionen om sjö-försvaret. — Beskrifning om det i en del af medlersta samt norra Frankrike brukliga sätt att uppföra alla slags byggnader af tillhopastampad jord. — Några anmärkningar, rörande en wigtig gren af statsförvaltningen, (Tullstyrelsen). — Några ord i ämne af Statshushållning. — Några oförgripliga Reflexioner i anledning af hwad som talas och skrives i den så kallade kanon-affären. — Några råd och underrättelser för våra landtmän, i anledning af närvarande torka. — Något om Hr Cynard. — Bbr införseln af utländsk spannmål, genom nedsättning i tullen å densamma, tillåtas i närvarande omständigheter? eller bbr det till spannmåls-uppföd i nödens tid ansagna kreditiv af en million R:dr B:ko hellre begagnas? — Några tankar i anledning af diskussionerna om sjö-försvaret. — Om wexel-undervisning

gen i Christiania och Köpenhamn. — Några ord i anledning af den ifrågakädda nedsättningen af tullen på spannmål. — Ännu några ord rörande frågan huruvida den i år inträffade misshwert å wår säd, bbr gifwa anledning till införskrifning af utländsk spannmål, eller ej. — Utdrag af ett bref från en i England resande Swens. — Om förhållandet emellan penningar och deras värde i fast egendom. — Berättelse af Grefwännernas Kommitte i Stockholm, uppläst i Grefwännernas sällskap wid allmänna sammankomsten, den 4 sisl. November. — Fråga och Swar. (Åbrände Stockholms Theater). — Reflexioner, angående nya Tullqwarnars bewisjande och deras stättläggning. — Swar på Berättelsen rörande priset i Skogs hushållningen (se Kommeten, N:o 80 och följande, i Oktober 1826). — Några Reflexioner angående dyrhet å spannmål och lifsmedel i allmänhet. — Om priset i Skogshushållningen.

Recenserade Arbeten.

Lärobok i Swenska Kameral-Rägsarenheten, af L. G. Rabenius. — Swensk Zoologi, utgifwen af Kongl. Wetenskaps-Academien: 2 B:det 12:e hft. — Tabeller som bestämna förhållandet emellan Sveriges och andra länders mynt, wigt, mått och mål; af S. J. Hyckert. — Fördt öfwer Bibelsällskapets inrättningens anda och ändamål; af G. De Felice. — Upsala Domkyrka med dess märkwärdigheter, häft. 1. — Bildande Konst. Samtal om konst, natur och uppfostran, Hft. 1. — Jordna och närvarande Sverige, utgifwit af Thersner. — Bibliothek för de nyaste Resbeskrifningar. Bb. 1, 2. — (Slut e. a. g.)

På tidningen Kommeten för nästkommande år 1827, kan, med 5 R:dr B:co, praenumereris i Hr Norman och Engströms bokhandel. Respect. requirenter i landsorterna betala serfildt 2 R:dr B:co, uti affändnings arswode.

Stockholm,
Tryckt hos C. F. Wennerström.

R O M E T E N.

N:o IOI.

Onsdagen den 20 December 1826.

A F S T I T.

En högst besynnerlig Dröm.

Man har länge twistat och mycket derom skrifwit, huruvida drömmar äga någon betydelse eller icke. En del willa anse dem såsom dunkla antydningar på framtida händelser, hwarifrån och alla drömböcker, m. m. leda sin upprinnelse; andra åter hafwa betraktat dem såsom ett blott spel af en upprörd blod, hwilken lätt prästas upp mot hjernan och der förorsakar dessa besynnerliga bildtassar, dem wi falla drömmar. Till så dato har äfwen jag, saltadt den slägaste läsning af Argus samt andra mot mysticism och öfweretro riktade böcker, warit en stark och ifrig anhängare af den förstånnda meningen. Men allt här sin tid. Jag är nu, Gudi lof! öfwerlygad om raka motsatsen, och för att omskrifwa huru denna min omvändelse tillgått, will jag här berättata den dröm jag haft just i dag på morgonstunden, och hwilken genast efter uppvaknandet antecknades och öfverskreddes till tryckeriet.

Jag hade nyss, för att på ett wärdigt sätt bereda mig på den i dag förestående medaille utdelningen och högtiden i Swenska Academien, på sängen, såsom natt-lecture, slutat Hr Capitain Lindebergs Drömmar, hwilka, såsom bekant är, så prisbelönta att läsa i sagde Academies handlingar, då jag, hwilket för hwar och en bär falla sig naturligt, genast insomnade i en djup och tung sömn. Huru länge detta dödsstillstånd warade, kan jag ej bestämdt uppgifwa; men som jag själv tror, ungefär

hörtåt klockan 3 på morgonen, då jag hade följande högst curiosa och besynnerliga dröm.

Jag tyckte mig wara stadd på wägen till Swenska Academien, förankledd dertill, såsom de fleste, antingen af nyfikenhet, af hopp om någon redbar hälsnjutning, eller också likt någre för att wisa mig der såsom connoisseur och ett grundligt snille, hwilket förstod att sentera det löna. Det egentliga skälet war dock att få åskåda den stora medailen, emedan jag ej sett något guld på hela året, och jag nu wille fylla mitt lystråte derpå. Jag tog min nykoppa hatt, under wördsam hugföms af Hr af Leopolds poem: Hatten; men kunde ej påfinna min slängkappa, hwilket gjorde mig ganska ängslig, så mycket mer, som det snögloppade och tyktes wara ett högst obehagligt wäder. Slutligen blef jag på golfweten warse ett blad af Post- och Jurikes-Tidningen, hwarigenom jag trädde båda armarne, och glädde mig hjertinnerligen deråt, att med detta läspapper kunna insupa regndropparne, och dymedest bewara mig från att blifwa wät. Attkomsten på gatan, föll jag i besörtning att se en lång kåpp wandra helt solo framför mig. På tillfrågan sade han sig tillhöra dagbladet Argus III, och hafwa för ändamål att afhära den i afton warande Hof- och Stats-poetiska sammankomsten på Wörstalen, skulle dock förut afgå till en Mosaisk och dödböcker-directeur för att försöka, i afseende på den supponerade halkan i de branta, Pindiska börstrapporna. Jag anmärkte, att han wandrade utan hatt, och tillbidd honom af wänskap locket på min snusdosa, hwilket han dock helt artigt undanbad sig, emedan, då han wore lika tjock i båda ändarne, han, i fall så tar-

wades, kunde wända upp och ned på sig, och bymes-
delst, gående på hufwudet eller knappen eller
styddas för regnet genom sina egna vibrerande
fötter. Jag nickade ett förtroligt samväl, och segla-
de förbi hörnet af den ena flotts-gaswein åt Stor-
lyrkan genom Trångsund fram till Stortorget.

Hwad som förundrade mig synnerligen, war att
ei efter wanligheten finna några mareschaller fram-
för ingångarne till Börzen, intet manskap, ingen
wagn, ja icke en gång någon menstlig warelse. Jag
stod en ganska lång stund rått tvehogsen och förlä-
gen, troende mig hafwa tagit misse på hufwudet da-
gen och tiden. Jag afdrog bladet, för att se åt huru
säsom kappan hängande bladet, för att se åt huru
härmed kunde förhålla sig. Med tydliga boksläfwer
stod der att läsa, att Swenska Akademien i dag sam-
manträder kl. 6 eftermiddagen. Jag blickade ännu
en gång omkring mig, och nu först blef jag warse
syra liggande mareschaller utanför Hr Widernstålts
Bokläda, belägen nästan midt emot Börzen. Til-
lita förmärkte jag ett starkt sorlande af ett talrikt
antal personer, hwilka gingo in i boklädan. Nå
tänkte jag, tiden till börs-sammanträdet, eller rättare det
Swensk Akademiska, låter ännu ei wara inne,
jag will emellertid fördrifwa stunden med att efter-
se, hwad här i boklädan kan förhafwas för godt.
Jag näskades skället. Wid ingången woro åtskilliga
Stads-wakter placerade med sina gewär. — "Hwad
är här & färde," tillsporde jag en karl hwilken såg ut
som Waktmästare i något Collegium? — "Det är
Swenska Akademien sammankomst." — "Detta här,"
sade jag, "det är intet nödligt?" — "Jo, til-
lade han, det är ganska säkert, så mycket mer som
jag är waktmästare här på skället. Har min herre
billet?" — "Nej det har jag intet, men förlåt mig,
jag kan icke komma ifrån min förundran; Acade-
mien har ju sitt sammanträde der midt öfwer." —
"Ganska rätt, fortsar han, den gamla Swenska
Academien, håller der sina sammankomster, men
den nya har inlogerat sig här." — Nå tänkte jag,
det wore roligt att se, hur der går till; jag stak ge-
nast en sedel i Waktmästarens hand och trädde in.
Jag förundrade mig icke litet, då jag såg framför
mig en talrikt samlad menighet, dels stående, dels sittan-
de. Ett långt bord stod uppställt på golfwet, på hwil-
ket (nemligen bord) räknades 18 brinnande lins. Zem-
väl fanns rummet beprydt med kronor, och wä g-

garne försedde med lampetter. En hedersbän
uppreste sig wid ändan af bordet, på hwilken jag
upptäckte åtskilliga mig icke alldeles ofända ansigten.
Jag frågade en bredwid mig stående, något ådrig
man, när festen skulle taga sin begynnelse; han såg
på sin kloka och försäkrade, att den inom få ögon-
blick skulle börjas. Hans ord slog icke heller fet.
En sidobör brunnades, alla reste på sig för att se,
ett doft sorl genomgick den församlade mängden, och
ur den öppnade dörren inträdde den ene efter den
andra af ledamöterna. Efter en kort tystnad upp-
reste sig en af dem och talade ungefär så här:

"Mine Herrar!"

"Detta samfund, stiftadt till snillets och den sun-
da smakens förkofran inom fäderneslandet, ser för
sig i dag ett tillfälle äro brynadt till fullgörande
af ett kårt åliggande. Språkets odling, den sanna swen-
skens utbildande, framdragandet af den werkliga
förtiensten, uppmuntran till witttra yrken, se der de
föremål, som omhågnas och gifwa lif åt detta sam-
fund. I mon af witterhetens framsteg upphimla
också samhälls dygderna en hägre och mera förädlad
grad af sinnesodling. De aflipa sig det grofwa, det
för ögat och den finare känslan stående, för att an-
taga, om jag så må säga, en mildare färg, ett me-
ra ledigt skick, en friskare yta, de blifwa, ifrån att
wara blott råa massor, i konstens och snillets hand
omformade till sköna bildstoder, hwilka behaga icke
endast lämnaren utan äfwen den mindre kunnige.
Dikten om den med lyrkan begäfwade guden, som
nedsteg till de dödlige för att gifwa dem ett förädladt
samhälls skick, i förening med en lenare anda, en
hoffsammare kraft, är han icke den bild, hwari jag
genkänner denna krets, och de ypperliga snillen för
hwilkas fötter fosterbygden har att nedläggga offer-
gårderna för de sköna konsternas utveckling, språkets
upphöjande sinhet, bilygghet och behag, och den snaka
känsla, utan hwilken intet sannt snillefoster fram-
bringas eller njutes. Då genom denna nya Acade-
mies inrättning smaken stadgas och utbreddes, skola
de allwarsammare wetenskaperna winna en gladare
drägt, ett mera älskansvärdt skick, — skönderna drif-
was med en lättare hand, sederna antaga mer
ärbarhet — ja utländningen skall med förundran till-
rä känna ett folk, wärdigt att tåsa i smak och snille-
med Athen."

”Academien har för denna gång till tåf-
 ångs ämne i wåltaligheten uppgifwit: War åka-
 re-embetet under den så kallade frihetstid-
 den i det slikt det nu är? hwari bestå olikhete-
 rerna? Hur kan det förbättras och hwilka
 åro utsigterna för framtiden? — Härpå har
 ett svar inkommit, med motto: När under en
 wis ledning, de lycklige snillen fåsta sig
 wid föremål af allmän gagnelighet; när wite-
 terheten helgas att upprymma hjertat för
 ädla samfunds pligter, då tror Akademien
 sig utan nedslagenhet kunna betrakta sitt
 fall. Sw. Ak. Handl. 4 Del. sid. 50.”

”Academien har tillbömt denna afhandling det
 högsta priset, och kommer denna skrift nu att upp-
 läsas.”

Sedan uppläsningen war för sig gången, be-
 funns, wid namnsedelns brytande, författaren wa-
 ra: Stockholms Tidning, hwilken nu framha-
 des och complimenterades på följande sätt:

”Min herre!”

”Ni är ett af dessa phaenomen, som af en o-
 medelbar ingifwelse och med ett slags wålds-
 kraft i snillet, taga magt öfwer samtiden, wälka
 des öga för nya skönheter, och liksom twinga den,
 att göra språng till förädling, i sinneswärde, känsla
 och smak. Detta må wara sannolikt eller ej, men
 det är emellertid sant. Ifrån den stund Akademien
 kände att ni skrifwit om Akare, erkände hon att
 ni skrifwit om eder sjelf. Måhända hade ni utan
 detta samfunds tillwärelse, aldrig gifat till edert
 snille och edra talanger. Hon gläder sig att få krö-
 na ett mästerverk, och att hafwa upptäckt ett snille
 till denna tid törhända okänt för sig sjelf, äfwen
 som för Akademien och de flesta af allmänheten.
 Wottag emellertid såsom prof af hennes aktning det-
 ta wedermåte, ic.”

Lalaren fortfor:

”I skaldekunsten, der Akademien lemnat fritt
 wal åt de tåflande, med inskränkning till det plat-
 ta eller det rent af tygliga, har detta samfund
 ägt den fågnaden att emottaga icke mindre än 19
 skrifter, nemligen:

N:o 1.—Rida, rida ranka, eller Fården
 till Oldmansans Glod. Tragedie på vers i 5 ac-
 ter; med motto:

Sic tandem venit bubulcus;

N:o 2.—Warntalender; med motto:

Udus, nudus ejulans.

Vindegren.

N:o 3.—Moskwas jemmerliga förstb-
 ring, eller Förskått att sammanbinda det nai-
 wa med det tillgjorda, på octave rime, med
 motto:

Arbeta,

Det är ditt kall, din ära, ditt behof.

Leopold.

N:o 4.—Lunkentus, eller Corporal Lu-
 stig, en odramatiserad folksaga, med motto:

Så lunka wi så småningom

Från werldens buller och tumult.

Bellman.

N:o 5.—Ringasten i Wabels torn, eller
 den krystade förbistringen, med motto:

De sätta sig på gräwen ner,

Och hwila, släpa hemst och matt;

Då en af dem åt tornet ser,

Som bärer opp den swarta natt.

Han månde då se den man så fräck,

Der ständar och drifwer med striden gåck.

Phosphoros.

N:o 6.—Skärthorsdagsfården, utan motto.

N:o 7.—Rediga stunder, till nytta och
 tidsfördrif för barn, med twenne estertal öfwer
 blomstren i det gröna, under motto:

Hiernan märker

I din huswudstätt!

För din samtids broder,

Strödde du klenoder,

Fingen märker

Dina tankepråk.

Bellman.

N:o 8.—Runor skurna på klapptrån, wid
 bykningen af de Småländska qwinornas
 fanor, med motto:

Hwad skulle nåltergalens röst emot korpens rop,
 och Intans behaglighet emot trummans ram-
 lande?

Jacob Kresse.

N:o 9.—Spader Dame, eller Förskått att gå-
 ra läsare galna och Recensenter folkilfska-
 na; med motto:

Reuchß du, o Woz? Nur gemacht! Zum Bloßberg
 kommen wir zeitig!

Woz, Der bezauberte Teufel.

N:o 10.—Råffswansare eller den kloka man-
 nen i skogen; med motto:

Detta är ett af de så öfwersatta stycken, om
 hwilka man kan säga, att de icke äro öfwersatta.

Sw. Akad. Handl. 2 Del. p. 28.

N:o 11.—Det stora skyfallet eller En slutlig bönshärelse af watten på Recensenternas qwarnar, den stora riks resercenten tillågnad; utan motto.

N:o 12.—Mina blygsamma förskö i witterheten, tillågnade mina egna anor; med motto:

Måna' han i werfernas förminning
Stundom ej klätt sitt huswud och stundom ej bitit på nageln?

Adverb. Swers. For. 10 Sat 1. Bok.

N:o 13.—Fan i båten, en föreläsning på Arabiska; med motto:

En muntelig underwising af någon kunnare kan
dock bäst lättas ingången till Wetenskapen.
Föret. till Eliseblads Flora.

N:o 14.—Apparitioner wid Wottnaryds fäktning upptecknade och beskrefne af ett icke åsyna wittne; med motto.

Här i Norrköpings stad lefwor ännu en quinnespersion, benämnd Brita H., som för några år sedan, war hehl från wettet, men blef curesrad af en mansperson, som war af magistraten förordnad, att hålla wagt öfwer henne.

M. Blocks betänkannde i swar på Kongl. Ob. lya Hofrätts bref af d. 29 Apr. 1714.

N:o 15.—Splitter ny Arithmetika att begagna wid års- och merit-beräkningar, samt uppsättandet af förekommande förslag, till preste- och skolesyklar med motto:

Den uti a, b, c och Regula di tri
Samt bråk och Algebra, med mera som kan bli,
För ganska lindrigt pris, will sig den konsten lära
Att han för Patres kan Examen stå med ära,
Han dageligen sig i tid iusina kan
Hos Arithmetices Magister Seseman.

N:o 16.—Lycksalighetens halff, med motto:

Ej någon menniska se de på ön; men på stranden
spår efter barn i sanden. Så dröja nu wandrarne
qwar, frodande sig med honung och hwetelakor. D:
ändligt swårt war det wäl, att de ej fingo se något
werkligt leiwande på taskan, dock sielfwa den ön fingo de
se, om hwilken de förut blott hört ett rykte.

Handl. till upplysande af Manhems förbudets Historia, af Almqwist.

N:o 17.—Skapelsens uppror mot sjelfwa Skaparen, afdelad i sänger; med motto:

Uppå mitt hjertas gith I lågen liet sänd.
Författaren okänd.

N:o 18.—Obalgunman i perspectiv; med motto:

Läkunor skall du kunna,

Dem winna omkring
Dem konstigt i ring
Missa kring säten,
Och allt å de Ringsrum

Dit folket sig samlar till doms och rådsdag,
Brunhildas sång till Sigurd.

N:o 19.—Den wärk- och ledbrutna Öden; med motto: Hinc Robur et Securitas.

”Af dessa skrifter har Akademien tilldömt N:o 1 högsta priset, såsom rik på redbara tankar och utmärkt genom wackra werjer, och hwilket nu kommer att uppläsas.”

Efter uppläsningen och namnsedelns brytande be-
fanns författaren vara: Författaren till Wabels-
torn norr ut, hwilken nu framfördes och compli-
menterades på följande sätt:

”Min herrel!”

”Jag tror mig ej på ett mera tillfredsställande
sätt å detta samfunds wagnar kunna hållas er, än
med de ord som läsas i Swenska Akad. Handl.
2 del. sid. 119.”

”Stockholms Postens wärde har ifrån
första inrättning alldrig warit i aftagande, men
ofta bragt till en förträfflighet, som sål seunförd
med de bästa dagblad hos alla nationer. En så
kännedom af tidschwarswet, dess brister och behof, är
förunderlig skicklighet att wäcka den allmänna up-
märksamheten med det lätta, behagliga, skänkt
tonen, att fästa den med klarheten och styrkan
bewis, ett mod, som ej frugtar den mest trofne
dom — — hwem har läst Stockholms
sten och ej der igenkännt dessa egenheter?”

I detta sammanhog en kraftig hand på min öron
och jag uppwaknade. Det war boktryckaregöpet
som begärde manuskript.

Af denna högst orimliga dröm torde emellertid
utan några mina commentarier, läsaren benäget in-
se, af hwilken swifelig beskaffenhet tron på dylika
hiernspöken äro. Sjelf ännar jag mig i afton
på Swenska Akademien, och will utan häfwan
förbi Herr Björkståhls bokläda, öfwerlygga
der som förre allt förblifwer stilla och lugnt. —
Jag har på morgonstunden efterlagit i en gammal
dicinsh bok, hwilken förbjuder förtmat om qwallarne,
skäl att den förorsakar ohyggiiga drömmar. Kom-
mer allt omkring, är det Lyktans cottleter som
ansållt detta spökelse. Ware jag student skulle jag
i förtreten ropa Lampan ut; — men nu frugtar
jag för policen, och will vara all menskelig
ordning
undergifwen.

Stockholm,

Dryft hos C. F. Wennerström.

R o m e t e n.

N:o 102.

Lördagen den 23 December 1826.

Oden i Swithiod och dess Recensenter.

Sållan hafwa meningarne i något ämne varit så bestående delade, som om Oden i Swithiod. Det ena partiet sätter den i bredd med de bästa stycken, som någonsin på vår theater blifwit uppförda; det andra förkastar hela arbetet, såsom något det der aldrig förtient uppföras på någon skådebana. Man har funnit swärmare både för och emot pjeecen, och dessa både i tal och skrift, och man har hört de muntliga och skriftliga recensenterna wid granskningen af detta förspjel icke hålla sig strängt till någon ståndende snak, såsom Franssk, Tysk, Engelsk, eller till någon af de öfriga stilskickigheter, som eljest i witttra frågor plåga dela allmänhetens omdöme. Det går så gemenligen, när det är yttre skäl som leda öfwerlygelsen. Att de tongifwande tidningsbladen, äfwen de tonlösa, skulle uppbåsa sig till anförare för de utan chefer irrande oeniga fricorpserna, war naturligt. Granskaren constituerade sig genast till öfwerste för hurra-partiet; han kom lättast ifrån saken, i thy att han helt fort och godt wådjade till det fulla huset och wisa händers outtröttlighet, och när sådant ej blef ansatt tillräckligt bindande, tillgrep han i nödens stund den politiska åskräkten, för att slunga den emot de fräcka begabbarena. Argus tog i begynnelsen blott sin wisa och mysliska mine på sig, hwilken allt ifrån början intet godt behåbade, och slutligen öfwerbjöt han i en ädel rynkning på pannan. Stockholms Posten, sielf förspjels martyrs och en Herre till ären, sållade sig dock dristeligen till de anfallande, och man kan till hans heder säga, att han, efter sitt pund, åtminstone wisat ett bebyggande att leda sina sätter i bewisning, och lärni påffina ett slags

grundlighet äfwen i det sseft tänkta. Som nu alla de 3 nämnde dagblads-hjeltarne äro allmänneligen kända, att hwar på sitt sätt wara förbält flyftiga konsidomare, så har också allmänheten, d. w. s. hwar och ens allmänhet, njutit mycken uppbyggelse af deras berättelser. Men då det ännu torde finnas personer, som icke låta enrullera sig i någon af de här förändes arméer, wore det kanske icke så olägligt, att wid friget bilda en liten diversion, och då Rometen, enligt sin natur, har rättighet att gå sin sielfständiga bana, will han åtaga sig detta besyr, hess föremålet ej förtjenar uppsättandet af en ny frigs-hår.

(Slut e. a. g.)

(Sasandt)

Med anledning af Stockholms Tidnings osannfärdiga uppgift, som skulle Weris Consistorii förbund af år 1823 mot Pred. Nyman att ej få predika, ännu wara gällande, lemmas följande underrättelse:

Utdrag af protocollet, hållet i Weris Domcapitel den 8 Mars 1826.

S. D. Med anledning af S. M. Adjuncten Pehr Nymans d. 1 dennes gjorda anhållan om Consistorii betyg öfwer dess förhållande, i lära och lefwerne, aflemnar Ordbranden, Domprosten, Ledamoten af Kongl. Nordstjerne Orden, Hr Doctor M. Ramér till protocollet följande skriftliga yttrande:

Det är i dag jemnt 1 och 1-halft år sedan S. M. Adjuncten Pehr Nyman sielf Consistorii befallning att tills widare under mitt närmasse insende, tjenstgöra wid Domkyrko församlingen härstädes, så ofta och wid de tillfällen jag funne tjenstigt. Desså har han under denna tid rätt ofta här blifwit nyt-